

SOCIJALNE VJEŠTINE UPRAVLJANJE PROBLEMnim SITUACIJAMA (3)

Primjena UPS modela u radu s odraslima

Piše
Dr. sc. Nevenka Modrić
 pedagoginja savjetnica
 DV Grigor Vitez, Samobor i
Ljiljana Šarić
 ravnateljica
 DV „Prečko“, Zagreb

Uvažavajući činjenicu da je obrazovanje odgajatelja/učitelja za upravljanje problemnim situacijama (uključujući i sukobe) nedostatno u njihovom školovanju, u ovom se članku prikazuje dio istaknuta iz ciklusa radionica na ovu temu. U Dječjem vrtiću „Grigor Vitez“ u Samoboru i vrtiću Prečko u Zagrebu provode se radionice s odgajateljima u okviru njihovog stručnog usavršavanja. Cilj je takvih radionica poticanje razvoja socijalne kompetencije odgajatelja za uspostavljanje i razvijanje kvalitetnih odnosa sa samim sobom, s djecom i odraslima pomoću UPS modela. Također su bile organizirane i radionice za roditelje. Rad na razvoju socijalne kompetencije osobito se odnosi na prepoznavanje i zadovoljavanje vlastitih temeljnih ljudskih potreba i potreba drugih, stvaranje materijalno-organizacijskih uvjeta za zadovoljavanje potreba, te na upravljanje problemnim situacijama u kojima problem osjećaju: sam odgajatelj/učitelj/roditelj (vlastiti problem), dijete/odrasli/djeca (tudi problem), zajedno odgajatelj i dijete/djeca (zajednički problem).

Tijekom stručnog usavršavanja odgajatelji kontinuirano procjenjuju svoje dobiti u razvoju socijalne kompetencije prema UPS modelu. U ovom su članku navedene neke dobiti odgajatelja koje su oni napisali na kraju drugog stupnja tečaja za upravljanje problemnim situacijama. Primjerice, „Uvijek trebam reći što želim kako bi drugi to znali i uvijek trebam pitati druge što žele, a ne prepostavljati; osvijestila sam razliku između

Polaznice tečaja s diplomama

zadovoljavanja potreba i ispunjavanja želja, svojih i tuđih.“ (Gordana Hribar, odgajateljica savjetnica)

„Razumijem različita ponašanja u rješavanju problema i razlikujem tradicionalno rješavanje od suvremenog rješavanja problema.“ (Mirjana Slamar, odgajateljica)

„Kroz tečaj sam postala sigurnija u sebe i smatram se kompetentnom za rješavanje sukoba.“ (Ivana Prčić, odgajateljica)

„Osjećam osobnu korist u komunikaciji u svim odnosima (privatno i profesionalno) s djecom i odraslima; osjećam se kompetentnija u razgovoru s roditeljima koji imaju problem.“ (Martina Župančić, odgajateljica)

„Stekla sam vještina samoprocjenjivanja vlastitog ponašanja; naučila sam izricati neugodne činjenice da nitko ne bude povrijeđen, to mi pomaže u stvaranju boljih i ugodnijih odnosa.“ (Iva Vrbanac, odgajateljica)

Osim navedenih izjava odgajatelja možete usporediti i razgovor s djecom prije i nakon završenog tečaja za upravljanje problemnim situacijama prema UPS modelu.

Razgovor s djecom kad odgajatelj osjeća problem

Odgajatelj razgovara na tradicionalan način.

Situacija: Djeca se igraju grana

s odraslima

Odgajatelj: Ne smijete se igrati granama, to je opasno. Tko ih je donio u vrtić?

Djeca: Marko ih je izvukao ispod ograde na dvorištu.

Odgajatelj: Kakvo je naše pravilo, čime se smijemo igrati u vrtiću?

Djeca: Ma teta, sve igračke su bez veze.

Odgajatelj: Ako se nećete igrati nečim drugim, žao mi je, ja ove grane uzimam i bacam.

U ovoj situaciji odgajatelj osjeća problem, a s djecom razgovara kao da ona osjećaju problem. Odgajatelj zabranjuje igru granama, traži krivca, razvoj osobne i društvene odgovornosti u djeci potiče izvana pozivajući se na pravilo i na kraju kažnjava djecu.

Razgovor s djecom kad odgajatelj osjeća problem

Odgajatelj razgovara pomoću UPS modela

Situacija: Djeca se igraju grana

Odgajatelj: Vidim u ruci šljake grane. Željela bih da grane budu negdje drugdje kako bih ja bila sigurna da se njima neće ozlijediti.

Što ćete učiniti?

Djeca: Teta grane su baš super.

Odgajatelj: Gdje bi bile grane? Ja želim biti sigurna da se vi njima nećete ozlijediti.

Što ćete učiniti?

Djeca: Teta, grane ćemo staviti ispod klupice i budemo pekli roštilj na klupi.

Odgajatelj: Kada ćete vi peći roštilj na klupi, a grane budu is-

pod klupe, ja ću biti sigurna da se neće ozlijediti.

U ovoj situaciji odgajatelj je prema UPS modelu iskazao vlastiti problem, želju, potrebu i pitao djecu za rješenje te im iskazao vlastitu procjenu učinkovitosti njihovog rješenja.

I za kraj izdvajamo mišljenje jednog roditelja koji primjenjuje UPS model u svome radu:

„Potrošiti golemu energiju na rješavanje sukoba i to često bez rezultata, pogotovo kada radite u osnovnoj školi sa stotinjak djece dnevno, znači biti nesretan, neučinkovit i pod stalnim stresom. Kada rješavate problematično ponašanje djece po UPS modelu, ne okrivljujete dijete, stoga se ono ne bavi smisljanjem obrane, već razmišlja o svom ponašanju, o mogućnostima da nešto promijeni kako ne bi imalo loše posljedice. Na taj način stječete njegovu privrženost i povjerenje što vam omogućuje daljnji uspješan rad na njegovu napredovanju.“

To je lijep osjećaj! Mislim da je UPS model tih revolucija u učenju pozitivnog ponašanja djece i odraslih. Rješavanje teškoča postaje poput istraživanja, a ne teret. Često imam osjećaj da autori UPS modela neču nikada moći pokazati koliko cijenim njezin rad i koliko sam joj zahvalna jer mi je tim modelom pomogla i u odgoju vlastite djece.“ (Jadranka Minić, prof. književnosti i hrvatskog jezika)

(U sljedećem broju: Primjena UPS modela u radu s djecom)